

Tisztelt Jelentkező!

Ezúton gratulálunk sikeres felvételijéhez, amelyben állami ösztöndíjas képzésre nyert felvételt! Ahhoz azonban, hogy állami ösztöndíjas finanszírozási formában hallgatói jogviszonya létrejöjjön, be kell iratkoznia a felsőoktatási intézménybe, amit az ún. beiratkozási lap kitöltésével tud majd megtenni. A beiratkozáskor – a beiratkozási lap aláírásával – nyilatkoznia kell arról is, hogy ismeri és vállalja az állami ösztöndíjas képzés feltételeit, ezért engedje meg, hogy ezekről az alábbiakban röviden tájékoztassuk. Jelen tájékoztató elsősorban az ösztöndíjjal kapcsolatos szabályokban való eligazodást hivatott szolgálni, ezért – a jelenleg hatályos jogszabályi rendelkezések alapulvételével – csak a legfontosabb kérdésekre terjed ki. A részletes szabályok az Oktatási Hivatal honlapján (<http://www.oktatas.hu> oldal *Felsőoktatás* menüpont *Állami Ösztöndíj* almenüjében) található meg.

A magyar állami ösztöndíj feltételeinek nyilvántartásáért felelős szerv az Oktatási Hivatal. Az állami ösztöndíjjal kapcsolatos ügyekben az alábbi elérhetőségeken kérhet tájékoztatást:

Oktatási Hivatal
Magyar Állami Ösztöndíj Főosztály
Oktatási Hivatal, 1363 Budapest 502., Pf. 19.
Ügyfélszolgálat: 1122 Budapest, Maros utca 19-21.,
(+36-1) 374-2100
allamiosztondij@oh.gov.hu

I. Az állami ösztöndíjas finanszírozási forma jelentése

A felsőoktatási képzés költségét vagy a hallgató viseli (önköltséges képzés), vagy a magyar állam fizeti meg a felsőoktatási intézménynek, ez utóbbit nevezzük állami ösztöndíjas finanszírozási formának. Az állami ösztöndíj konstrukcióban tehát a magyar állam vállalja, hogy a hallgatóra tekintettel kifizeti a képzés – felsőoktatási felvételi tájékoztatóban közzétett – önköltségét a felsőoktatási intézménynek, míg a hallgató vállalja, hogy teljesíti a jogszabályban meghatározott, az alábbi III. pontban bemutatott kötelezettségeket.

II. Az állami ösztöndíjassá válás

Az állami ösztöndíjjal támogatott képzésre felvételt nyert jelentkező a felsőoktatási intézménybe történő beiratkozáskor köteles nyilatkozni arról, hogy elfogadja az állami ösztöndíjas képzés feltételeit. Ekkor jön létre a hallgatói jogviszony és válik a jelentkező állami ösztöndíjas hallgatóvá. A beiratkozási lapon szereplő nyilatkozat szövege a következő: *Vállalom a magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzésnek a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvényben rögzített feltételeit, és kijelentem, hogy a feltételeket megismertem.*

Ha a felvételt nyert jelentkező a magyar állami ösztöndíjjal támogatott képzés feltételeit nem vállalja, a felsőoktatási intézménynek fel kell ajánlania részére, hogy ugyanazon képzésen önköltséges finanszírozási formában vehessen részt.

III. Az állami ösztöndíjas hallgató kötelezettségei

Az állami ösztöndíjas hallgató kötelezettségeit a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény (a továbbiakban: Nftv.) 48/A. §-a tartalmazza, ezek a beiratkozástól (vagyis a feltételek vállalásától) kezdve terhelik a hallgatót.

Az Nftv. 48/A. §-a alapján a magyar állami ösztöndíjas hallgató köteles

- a) az általa folytatott, magyar állami ösztöndíjjal támogatott adott képzésen a képzési és kimeneti követelményekben meghatározott tanulmányi idő alatt, de **legfeljebb a képzési és kimeneti követelményekben meghatározott képzési idő másfélszeresén belül megszerezni az oklevelet (ún. oklevélszerzési kötelezettség), és**
- b) **az oklevél megszerzését követő húsz éven belül az általa állami ösztöndíjjal folytatott tanulmányok idejével megegyező időtartamban** magyar joghatóság alatt álló munkáltatónál a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultokról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény 5. §-ában meghatározott **biztosítási jogviszonyt eredményező munkaviszonyt, munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyt fenntartani vagy magyar joghatóság alatt vállalkozási tevékenységet folytatni (ún. hazai munkaviszony-fenntartási kötelezettség).**

Az oklevél megszerzésére rendelkezésre álló határidő az adott szak képzési idejének másfélszerese. Ha ez tört részre jön ki, fölfelé kell kerekíteni. A képzési és kimeneti követelmények szerinti képzési idő a tanári felkészítés közös követelményeiről és az egyes tanárszakok képzési és kimeneti követelményeiről szóló 8/2013. (I. 30.) EMMI rendeletben és a felsőoktatási szakképzések, az alap- és mesterképzések képzési és kimeneti követelményeiről, valamint a tanári felkészítés közös követelményeiről és az egyes tanárszakok képzési és kimeneti követelményeiről szóló 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelet módosításáról szóló 18/2016. (VIII. 5.) EMMI rendeletben került meghatározásra, valamint megtalálható a www.felvi.hu „Szakleírások” menüpontjában is.

Az Oktatási Hivatal nyomon követi az oklevélszerzési határidő betartását. A nyomon követéshez szükséges adatokat a felsőoktatási intézmények a tanulmányi rendszerbe elektronikusan rögzített adatokból küldik be a központi nyilvántartásnak, vagyis a Felsőoktatási Információs Rendszernek (FIR).

Példa: az alkalmazott közgazdaságtan alapképzési szak képzési ideje 6 félév, így ez esetben 9 félév alatt kell megszerezni a kiállított oklevelet. Ha a hallgató határidőn belül, példának okáért 6 félév alatt megszerzi az oklevelet, akkor az oklevélszerzést

követő naptól számítva 20 éven belül kell ledolgoznia a 6 félévnek megfelelő időt, ami (tekintettel arra, hogy egy tanulmányi félévet 150 napnak feleltetünk meg) 900 napot jelent.

Lényeges információ, hogy az oklevélszerzési határidő – a hallgató kérelmére, legfeljebb kettő alkalommal, összesen legfeljebb kettő év időtartamra – felfüggeszthető külföldi felsőoktatási intézményben folytatott tanulmányokra vagy nyelvvizsgabizonyítvány megszerzése érdekében felnőttképzésben folytatott tanulmányokra tekintettel. Egy félév passziválása esetén az oklevélszerzési határidő lejártá fél évvel későbbi dátumra módosul.

IV. Szankciók a hallgatói kötelezettségek nemteljesítése esetére

Fontos tudni, hogy állami ösztöndíjas hallgatói jogviszony megszűnését követően nem keletkezik visszatérítési kötelezettség abban az esetben, ha osztott képzésben (felsőoktatási szakképzés, alap-, mesterképzés) összesen egy félévet, osztatlan képzésben pedig összesen két félévet vett igénybe a hallgató. Továbbá, amennyiben a hallgatói jogviszony végbizonyítvány (abszolutorium) megszerzése nélkül szűnik meg, de a megszűnést követő 1 éven belül új felsőoktatási képzés létesül, a két képzéshez kapcsolódó ösztöndíjas kötelezettség összevonásra kerül, tehát az oklevélszerzési kötelezettség az új képzésen megszerzett oklevéllel is teljesíthető.

Visszatérítési kötelezettség keletkezik abban az esetben, amennyiben a hallgatói jogviszony a fent leírtaknál több állami ösztöndíjas félév igénybe vételét követően szűnik meg végbizonyítvány megszerzése nélkül (és egy éven belül nem létesül új felsőoktatási képzés), illetve ha a III. pontban meghatározott határidőig a hallgató nem szerzi meg oklevelét. Az Nftv. 48/A. § c) pontja szerint visszatérítési kötelezettség mértéke az igénybe vett magyar állami ösztöndíj összegének 50%-a.

Példa: A hallgató 6 féléves képzési idejű alkalmazott közgazdaságtan alapképzési szakon 5 állami ösztöndíjas félév igénybe vételét követően megszünteti hallgatói jogviszonyát (és egy éven belül nem létesít új képzést). Tegyük fel, hogy a képzés felvételi tájékoztatóban meghirdetett önköltsége 250 000 Ft / félév volt, ezért az 5 félév után igénybe vett állami ösztöndíj összegének felére, vagyis $5 \times 250\,000 / 2 = 625\,000$ Ft-ra visszatérítési kötelezettség keletkezik (amelyről határozatot állít ki az Oktatási Hivatal).

A jogszabály azonban lehetővé teszi, hogy a (volt) hallgató visszatérítési kötelezettségének hazai munkaviszony fenntartásának vállalásával tegyen eleget. Kérelem benyújtása esetén az Oktatási Hivatal engedélyezheti az állami ösztöndíjjal támogatott félévekkel megegyező időtartamú hazai munkaviszony-fenntartást (amelyről szintén határozatot állít ki az Oktatási Hivatal). Előbbi példát folytatva, 5 félév igénybe vételét követően $5 \times 150 = 750$ nap hazai munkaviszonyt kell fenntartani $750 + 365 = 1115$ napon belül.

Visszatérítési kötelezettség keletkezik abban az esetben is, ha a hallgató megszerzi határidőre az oklevelét, azonban azt követően nem teljesíti a 20 éven belüli hazai munkaviszony-fenntartási kötelezettséget. Ilyen esetben köteles visszafizetni az adott képzésére tekintettel az összesen igénybe vett magyar állami ösztöndíj – évente a Központi Statisztikai Hivatal által megállapított éves átlagos fogyasztóiár-növekedés mértékével növelt – összegét a magyar államnak.

A visszafizetési kötelezettség – kérelemre – részletfizetéssel is teljesíthető a jogszabály által meghatározott feltételek szerint.

V. Mentésülés az állami ösztöndíjas kötelezettségek illetve szankciók alól

Néhány, jogszabályban meghatározott esetben a hallgató – kérelemre – részben vagy egészben mentesülhet a kötelezettségek teljesítése alól.

Az oklevélszerzési kötelezettség alól mentesül, aki három gyermeket szül, illetve mentesítés kérhető a következő indokokra hivatkozva: tartós betegség, baleset, szülés, és az önhibán kívüli, váratlan ok. Munkaviszony-fenntartási kötelezettséghez kapcsolódó mentesülési okok lehetnek: megváltozott munkaképesség, tartós betegség, baleset, szülés, kettő vagy több gyermek nevelése, illetve az önhibán kívüli, váratlan ok. Visszafizetési kötelezettség alól az alábbi körülményekre tekintettel adható mentesítés: három gyermek szülése, megváltozott munkaképesség, tartós betegség, baleset, szülés, kettő vagy több gyermek nevelése, illetve önhibán kívüli, váratlan ok.

Sikeres és eredményes felsőoktatási tanulmányokat kívánva, üdvözlettel:

Budapest, 2019.01.24.

Oktatási Hivatal
Magyar Állami Ösztöndíj Főosztály